

Menslief, wat goed dat jij patiënt bent!

Het is tegenwoordig bij veel zorgverleners gebruik te spreken van “cliënten”, klanten. Ze willen niet de indruk wekken dat hun cliënten zielige, hulpbehoevende en afhankelijke mensen zijn. Kijkend naar de letterlijke betekenis van het woord, kies ik juist niet voor het woord cliënt. Een cliënt ben je als je goederen of diensten van een ander koopt. Dat is een passieve instelling. Via het woord “cliënt” word je benaderd vanuit de financiële kant.

Karin¹ was een rusteloos type. Ze ging alsmaar door, nam nooit rust. Toen ik met haar kennismaakte, was ze gejaagd en praatte aan één stuk door. Ze was niet gewend ooit pauze te nemen en dat hoorde ik ook in haar spreken. Alleen af en toe, vertelde ze, kreeg ze zo'n verschrikkelijke hoofdpijn dat ze niet anders kon dan in bed kruipen. Steeds vaker voelde ze zich nu uitgeput en verdroeg niets om haar heen. Ze begreep dat ze zichzelf voorbij rende en wilde nu eindelijk wel eens bij zichzelf uitkomen. Maar ze had geen idee hoe dat ooit zou kunnen. Kunstzinnige therapie was haar aangeraden, maar dat vond ze zo belachelijk. Dat was niets voor haar, ze had niets met kunst, en ze had er de rust toch niet voor. Blijkbaar was de wanhoop echter zo groot, dat ze me het voordeel van de twijfel gaf en bereid was een paar keer te proberen.

Die paar keer stond ik versteld van de rust die over haar kwam als ze aan het werk was. Gaandeweg werkte ze steeds geduldiger, haar gejaagde ademhaling zakte. Het verhaal dat ik telkens vertelde, raakte haar bijzonder. Soms genoot ze er van, dat ze best iets moois had gemaakt. Soms ook was ze geïrriteerd en wanhopig over de stomme opdracht die ik haar gaf, waarvan ze echt de zin niet snapte.

Terwijl ik vol verwondering was over wat er allemaal gebeurde bij Karin, zei ze na vier sessies ineens dat het dus niets voor haar was en dat ze ermee stopte. Ik was perplex. Ik was ervan overtuigd dat dit wel goed was. Ik vroeg haar de volgende overweging mee te nemen: “Is dit echt niets voor jou, of ervaar je weerstand tegen de moeilijke weg die je eigenlijk wilt gaan?” Een paar dagen later belde ze me op dat ze door ging. Dat er toch eigenlijk veel meer gebeurde dan ze toe had willen geven.

Zo hebben we de serie kunnen afmaken.

Aan het eind van de serie zat Karin bij mij. We hadden net samen naar haar schilderwerk gekeken en ze was nog wat stil van de ervaringen die ze daarbij op had gedaan. Tijdens deze serie hadden we ook veel met de verschillende stemmingen van de dag gewerkt. Nog steeds was ze er verbaasd over, dat de therapie zo'n impact had: Zo was ze een stuk rustiger geworden en ze had ontdekt dat ze voor het eerst in haar leven echt van de zonsondergang en de natuur kon genieten.

Ze had geleerd dat voor haar schijnbaar zinloze dingen wel degelijk zin konden hebben!

We waren nog in gesprek, toen de volgende patiënt aanbelde. “O”, zei ik, “daar is de volgende patiënt al”. Karin reageerde verbaasd: “Hee, jij hebt het over een patiënt, noem je mij dan ook zo? Ik voel me helemaal geen patiënt!” En ja, het klopt, ik noem haar ook patiënt. Met bewondering en respect voor de moedige weg die zij ging.

Een wezenlijk onderdeel van de therapie is voor mij, dat degenen die hulp vragen zelf de regie in handen houden. Het gaat om hun lijf, hun klachten. Als kunstzinnig therapeut loop ik een tijdje mee, wijs een weg, help een nieuwe wereld te ontdekken, of een oude wereld nieuw te

¹Gebruikte namen in dit artikel zijn gefingeerd

zien.

Ik zie de mensen die mij om hulp vragen als gezonde mensen, die het geduld en de moed hebben een weg te gaan om zelf te werken aan vermindering van klachten. Daarnaast hebben ze ook de bereidheid om daar hulp bij te vragen.

Mijn patiënten werken zelf, en vaak keihard, aan hun genezing of hun ontwikkeling, en dat verdient respect.

Het woord “patiënt” komt van het Latijnse “patiens” wat “lijdend, geduldig dragend” betekent. Een patiënt is iemand die het geduld heeft, om zijn eigen lijden ter hand te nemen. In het woord patiënt zit een grote activiteit.

Daarom noem ik als therapeut de mensen die mij om hulp vragen “patiënt”. Daarmee geef ik niet aan dat ze zielige, hulpbehoevende, afhankelijke mensen zijn, maar juist mensen die de moed hebben zèlf te werken aan hun lot. Daarmee verhul ik het lijden niet, maar geef ik aan dat ik respect heb voor de moed waarmee een moeilijke weg wordt gegaan.

Ik zie hen niet als cliënten, aan wie ik iets wil verkopen. Of waartoe ik me zelfs de meerdere voel. Want de oorspronkelijke betekenis van het woord “cliënt” (van het Latijnse “cliens”), is: “iemand die in een ondergeschikte betrekking staat tot een aanzienlijke (patrones)”. De mensen waar ik mee werk, zijn niet mijn ondergeschikten!

Therapeut komt van het Griekse woord “therapeutès”. Het betekent “dienaar, verzorger, genezer”. Als therapeut wil ik met zorg en dienend de patiënt begeleiden op diens weg. Ik wil een periode meelopen.

Met Karin liep ik mee. Ik wees haar een weg waar ze zelf de richting even niet wist. Ik moedigde haar aan, samen het pad in te gaan dat ze zo graag wilde, maar niet alleen kon of durfde gaan.

Ondanks haar gejaagdheid en ongeduld toonde Karin zich een patiënt in de ware zin van het woord. Dat vervult mij met bewondering.